

Br. 833

PRIRODOPIISNE ZNANOSTI

OSOBITO

ZOOLOGIČKE U OBĆE I KOD NAS.

SASTAVIO

S. BRUSINA.

(Preštampano iz XXXVI. knjige Rada jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.)

U ZAGREBU 1876.

TISAK DIONIČKE TISKARE.

„Mi smo Hrvati za prirodoslovne znanosti do nedavna veoma malo marili, pa s toga nam i jest knjiga ote struke veoma mršava.“

Živko Vukasović.

Književnik. God. I. U Zagrebu 1864,
str. 146.

I.

Premda je već više godina, što me je učeni ovaj sbor izabrao za svoga člana, sviestan ipak svoje malenkosti, nisam se dosada usudio javiti kakvim uvodnim govorom. Razloge, koji su me na to nukali, naveo sam od česti drugom prigodom. Upotrebio sam pako istu onu priliku, te sam iz daleka natuknuo o važnosti prirodnih nauka, o njihovom sadašnjem napredku, ob onom što se je na tom polju kod nas uradilo, ili bolje rekuć što se nije uradilo. Isto tako napomenuo sam, kako nema znanosti, koje trebaju toliko materijalnih sredstva koliko prirodne, te sam izjavio, da u nas nema sredstva osobito literarnih. Kazao sam napokon, koje su one struke, kojim sam se posvetio i kada, i da akoprem je moja vruća želja proučiti ukupnu hrvatsku zoologiju, da je to toliko polje, te ga pojedinac uz najbolju volju, kad bi i sredstva imao, nemože svladati.

Prelazim dakle na sam predmet ove razprave. Neznam da li je tko već razpravljao o njem; nu što ću ovdje navesti, to je plod moga razmatranja i izkustva stečena kod dugoga rada na tom polju. Ja ću ponajviše govoriti o neizmjernosti prirodnih znanosti u obće a zoologije napose; zatim ću potanko razložiti, koje i kakove

❖

Sadržaj.

	Strana
I. Pristup	3
II. Neizmjernost zoologičkih znanosti	4
Zoologičke i ostale prirodopisne znanosti	6
Djeljenje radnje među zoologe	7
Nješto o pomoćnih znanostih	9
Pomagala prirodopisnih znanosti	11
III. Statistika mineralogička	13
Statistika botanička	14
Historičko-statistički podatci za zoologiju	16
Približna statistika današnje i buduće zoologije	23
Statistika hrvatske zoologije	29
IV. Broj „vrsti“ poskočiti će uslied darvinizma	31
V. Promjenljivost pojedinaca. Preobrazi	33
Dimorfizam spolova	36
Polutani	37
Promjena odjeće	38
Česti životinja smatrane cilom životinjom	40
VI. Nješto o eksperimentalnih znanostih zoologije	41
Nestalnost životinja	44
VII. Zoologički sustav	47
Hrvatsko nazivlje zoologičkoga sustava	49
VIII. Sinonimija	51
Znanstvena nomenklatura	52
Hrvatska nomenklatura	54
Glosologija iliti terminologija	55
IX. Prirodopisna literatura jest kosmopolitička	57
Slike	59
Prirodopisne knjižnice	60
Zoologičke bibliografije	63
Bibliografija hrvatske zoologije	65
„Smithsonian Institution“	69
Periodičke publikacije	71
Jednostavnija prirodopisne literature	75
Izradjivanje faune	76
X. Enciklopedija zoologičkih znanosti	80
XI. Pristupnost prirodopisnih znanosti	81
XII Zaključak	82
Bilješke	85